

OPINIESTUK 9/12/2024

Spelen in het kleuteronderwijs

De uitspraken over het kleuteronderwijs beroeren de gemoederen. Overal staan kleuteronderwijzers (want ja, dat zijn ze, onderwijzers), op hun achterste poten. En terecht. Het kleuteronderwijs bestempelen als enkel ‘spelen en knutselen’ miskent niet enkel de moeite en kennisoverdracht die kleuteronderwijzers dagelijks in hun klas steken; maar miskent óók de kracht van spelen.

Spelen is wat kinderen doen

Spelen is plezier. Glimlachen of schaterlachen. Kriebels in je buik, samen giechelen of in je eentje fantaseren. Mooie herinneringen creëren: “Weet je nog toen we...”.

Spelen is ook ontdekken en experimenteren. Kampenbouwers weten dat een driehoek sterker is dan een vierkant. De natte voeten leren je dat één nacht vriezen niet genoeg is om het ijs te betreden. De peuter die nu echt beseft dat dat zandtaartje niet lekker is. Spelen doet kinderen goed: ze ontdekken al spelend het leven.

“Kampenbouwers weten dat een driehoek sterker is dan een vierkant.”

Alle kinderen spelen. Alle kinderen hebben het recht op meer tijd, plaats en vrijheid om te spelen. Je verstoppert achter de auto's op de parking omdat de reus je komt zoeken. Van drempel naar drempel huppelen omdat de straat kolkend lava is. Ruimte voor spelen, dat is tijd krijgen om je eigen ding te doen.

Alle kinderen spelen

Als er één ding is wat alle kinderen doen, ongeacht leeftijd, opvoeding, sociale situatie, taal, cultuur... dan is het spelen.

Spelen is van alle leeftijden: zowel de baby die in het gras rolt, als de peuter die verwonderd de wereld ontdekt, als de speelvogels van +12-jaar die plezier vinden in spelen of chillen. En vaak zijn volwassenen eigenlijk gewoon grote kinderen.

Spelen gebeurt overal

Een spelend kind houdt zich niet altijd aan opgelegde maatschappelijke regels. Kinderen voelen of zien een speel prikkel en gaan hier op in. Zelden maakt het, althans voor hen, uit waar ze zich op dat moment bevinden.

Op de stoep, in de klas, in de winkel, op de parking... Overal speelt een kind. Zet een kind in een gestrippte kamer en nog zal het iets vinden om mee te spelen. Al was het hun eigen fantasie.

Spelen is een kinderrecht

Spelen is een kinderrecht¹. Spelen is een fundamentele basis voor kinderen, geen optie of extraatje. Spelen is net zo belangrijk als eten, drinken en slapen. Het is een basisbehoefte, kinderen kunnen niet zonder spelen. Spelen is leven.

Kinderen zijn zelf ook expert in spelen. Vertrouw op hun expertise om hun recht op spelen mee vorm te geven.

*“Spelen verdient de aandacht van
zij die het doen en zij die
verandering kunnen toebrengen.”*

Kortom, spelen is alles en spelen is belangrijk. Spelen verdient de aandacht van zij die het doen en zij die verandering kunnen toebrengen.

Misken het spelen in de kleuterklas daarom ook niet. Heel wat opgeleide kleuteronderwijzers gaan aan de slag met materiaal, thema's en soorten spel om kleuters mee te nemen in een nieuwe wereld. Soms zijn dat werelden die misschien niet 'echt' zijn: waar dieren kunnen spreken en magie bestaat. Maar minstens even vaak gaat het over de kleur van de blaadjes die verandert tijdens de herfst, of de rode en oranje ballen die zo snel mogelijk in de bak met de juiste kleur moeten, of over alle zachte knuffels met pels en alle glibberige knuffels met schubben... Of gaat het gewoon over (leren) tellen en letters herkennen.

Zo ontdekken kleuters al spelend de wereld: dankzij de onderwijzers die ongelofelijk hun best doen én dankzij de ruimte en vrijheid die ze krijgen om op ontdekking te gaan. Spontaan, en zonder dat het moet. Spelen is ook leren leren.

Ontken de kracht van spelen niet.
Speel eens een dagje mee.
Ik weet nu al zeker dat je iets zal bijleren.

Met speelse groet,

Tine Bergiers

Voorzitter Goe Gespeeld!

www.goegespeeld.be

¹ Artikel 31 van de rechten van het kind gaat om het recht op vrije tijd, spel en ontspanning.

CONTACTPERSOON**Tine Bergiers**

Voorzitter Goe Gespeeld!

www.goegespeeld.beinfo@goegespeeld.be

+32478 39 90 39

Over Goe Gespeeld!

Goe Gespeeld! is een netwerkorganisatie die het recht op spelen voor kinderen wil garanderen. We willen de belangen van spelende kinderen behartigen door het informeren en in gang zetten van de relevante spelers. Anderzijds is Goe Gespeeld! een herkenbare partner: niet enkel voor het beleid, maar zeker ook voor ouders, opvoeders, leiders en animatoren en mensen die met kinderen werken. Het zijn deze mensen die speelkansen creëren en faciliteren voor alle kinderen en jongeren. Goe Gespeeld! zet in op het maatschappelijke debat. Daar laten we niet alleen onze stem, maar ook de stem van elk spelend kind en ontmoetende jongere spreken.